

LEDARHUNDEN

– ett levande hjälpmedel

Ledarhundens viktiga uppgift

Ledarhundsföraren och ledarhunden i sin vita sele, är ett väl samspelt ekipage. Genom målmedveten träning har ledarhunden lärt sig att leda sin förare, personen med synnedsättning.

Hunden leder förbi hinder, visar på trappor och kanter och är lyhörd för förarens olika kommandon. Föraren måste däremot själv hitta rätt på gator och torg. Med ledarhund kan personer med synnedsättning röra sig obehindrat. Till exempel ta raska promenader, hitta vägen till gymmet, skolan, jobbet eller till en restaurang för att äta.

Ledarhunden lär sig de vägar föraren brukar gå, men det krävs också att föraren är väl orienterad i sin omgivning och kan styra och kontrollera vägvalet. Både förare och hund har ansvar, vilket ger ett unikt samarbete.

Ledarhundar är inte sällskapshundar utan tjänstehundar. De har genomgått en flera månader lång utbildning hos en ledarhundsdressör och har samtränats med sin synskadade förare.

Ledarhunden:

- stannar vid trottoarkanter, så den synskadade föraren inte råkar gå ut i gatan utan att först hinna lyssna in trafiken.
- markerar trappor, så föraren inte snubblar.
- leder föraren förbi hinder, exempelvis cyklar som ligger slängda på marken och nedstickande föremål som till exempel byggnadsställningar som finns i förarens huvudhöjd.
- visar var dörren till tåget och tunnelbanan är, så hundföraren inte hamnar mellan vagnarna.

Ledarhunden stannar vid trottoarkanten, så att föraren hinna lyssna in trafiken och inte råkar gå ut i gatan.

Vem kan bli ledarhundsförare?

För att passa som ledarhundsförare krävs att man är hundvän och är beredd att lägga ner många timmar på att träna och ta hand om sin hund.

För att kunna bli ledarhundsförare ska man:

- vara minst 18 år
- sakna ledsyn
- behöva och kunna använda ledarhunden som hjälpmedel
- ha en stabil social situation
- kunna ge hunden god omsorg och goda levnadsvillkor
- bo i Sverige

Förarens och ledarhundens aktivitetsnivå ska stämma överens. En aktiv person behöver en hund som har mycket ork.

Innan en person kan bli godkänd ledarhundsförare måste den gå en särskild kurs.

Synskadades Riksförbund köper cirka 35 färdigutbildade ledarhundar varje år från särskilda ledarhundsdressörer. Sedan gäller det att välja lämplig hund till var och en av de blivande ledarhundsförarna. Förarens och ledarhundens aktivitetsnivå ska stämma överens, miljön ska passa och samspelet fungera.

Ledarhunden i samhället

Idag finns det cirka 270 ledarhundar i Sverige. De ägs av Synskadades Riksförbund. De allra flesta ledarhundarna är av rasen labrador, men det finns också schäfer, golden retriever,

storpudel samt några blandraser. Enligt ledarhundslagen ansvarar Synskadades Riksförbund för ledarhundsverksamheten i Sverige.

Eftersom ledarhunden är en tjänstehund får hunden följa med sin synskadade förare in på banken, apoteket, Försäkringskassan och andra offentliga lokaler, och får utan kostnad åka med bussen, tåget och inrikesflyget.

Ledarhunden i affären

I dagligvaruhandelns branschriktlinjer om rutiner för ledarhund, skriver Livsmedelsverket att personer med funktionsnedsättning bör få medföra ledarhund i serveringslokal och i affärslokal, om hunden bär vit sele och föraren kan visa id-kort för ledarhundsekipage. Även EU:s hygiendirektiv framhåller att ledarhundar bör tillåtas i serveringslokaler.

Ledarhundar ligger still vid bordet och är kopplade. De springer inte omkring och hälsar eller stör övriga gäster.

Synskadades Riksförbund har en överenskommelse med Astma- och Allergiförbundet, som säger att ingen grupp har företräde. Personen som använder ledarhund och den person som har hundallergi löser eventuella problem tillsammans. Det inträffar trots detta att synskadade som har behov av sin ledarhund för att ta sig fram, blir avvisade från bland annat utbildningar med hänvisning till hunden. Detta kan försvåra deras möjlighet att få arbete och kunna försörja sig.

I många andra länder, USA, Australien och Storbritannien, är det straffbart att neka ledarhundsekipage att komma in i offentliga lokaler, restauranger, arbetsplatser och så vidare. Sverige saknar idag helt en sådan lagstiftning.

Det måste vara en självklarhet även här i Sverige att personer som använder ledarhund har full rörlighet i samhället och inte stängs ute från arbetsmarknad, utbildning, kultur eller fritidsaktiviteter.

När ledarhunden arbetar

Alla måste tänka på att ledarhunden arbetar när den har sin vita sele på. Då är det viktigt att visa respekt och inte störa den.

Ledarhunden är van att gå längs kanten och störs inte när du passerar förbi föraren.

Om andra hundar kommer för nära kan ledarhunden bli osäker. Därför ska du, om du har egen hund, alltid gå mellan din hund och ledarhundsekipaget vid möte, så både du och föraren går mellan hundarna.

Släpp inte fram din hund för att hälsa, då tappar ledarhundens koncentrationen.

När du vill ta kontakt, prata med föraren, inte med ledarhunden. Hunden blir lätt störd om du hälsar på den, så gör inte det. Något ätbart nära nosen kan bryta koncentrationen helt, så du ska förstås inte klappa eller mata ledarhunden.

Ledarhunden leder föraren förbi hinder i gatumiljön.

När ledarhunden kopplar av

Det är viktigt att ledarhunden får koppla av emellanåt. När den springer lös har den en rastklocka/bjällra runt halsen, för att föraren ska höra var den är.

Ge dig gärna till känna när ni möts på rastplatsen och säg till om du har egen hund med dig. Uppmärksamma även föraren på om du ser några farligheter, krossat glas eller annat som kan skada hunden.

Ledarhunden och dess förare blir ett sammansvetsat team.

Synskadades Riksförbund är landets företrädare för personer med synnedsättning.

Detta material finns i följande versioner: på papper i tryckt text, som punktskrift, som word-fil, samt inläst på CD i DAISY-format. Beställs hos SRF Kontorsservice, tel: 08-39 90 00 eller via e-post: kontorsservice@srf.nu

Synskadades Riksförbund Ledarhundar

Synskadades Riksförbund · 122 88 Enskede
tel: 08-39 90 00 · fax: 08-39 93 22 info@srf.nu · www.srf.nu